

Aansporingen (2)

De eerste groep van 'laten wij [...]' vinden we in Hebreeën 4. Dat zijn er vier. De eerste twee daarvan gaan over 'binnengaan in de rust'. De laatste twee hebben te maken met de Hogepriester die de hemelen is doorgegaan en nu op de troon der genade zit.

In deze studie bespreken we de eerste twee, maar bedenk dus wel dat die niet los te zien zijn van de volgende twee en feitelijk ook niet van de andere tien vermaningen die ik je in de vorige studie heb laten zien. Net als in het werkwoord 'volmaken' is er een eenheid van gedachten van de kant van de schrijver.¹ We zullen proberen te achterhalen wat Paulus door middel van deze 'laten wij [...]' uitspraken probeert te zeggen; waartoe hij hen probeert te bewegen.

De eerste hebben in elk geval als thema het 'binnengaan in de rust'. Dat lijkt geen twijfel.

*'Laten wij er dan beducht voor zijn dat iemand van u ooit schijnt achter te blijven, terwijl de belofte om IN ZIJN RUST TE GAAN nog van kracht is.'*² (Heb. 4:1).

'Laten wij ons dan beijveren OM DIE RUST BINNEN TE GAAN, opdat niemand door het volgen van dit voorbeeld van ongehoorzaamheid ten val zal komen.' (Heb. 4:11).

De redenering die Paulus ons hier voorhoudt is weer heel interessant. Hij begint met het voorbeeld van het volk Israël in

¹ Zie de studies 04 tot en met 09 in deze serie.

² De vertaling op deze manier van dit vers is wat dubieus; daar kom ik op terug.

de woestijn en de rust waarin zij niet zijn binnengegaan. Dan volgt de naam van Jozua (vs. 8) die het volk wel degelijk het land (dat is, de rust) heeft binnengeleid. Vervolgens schrijft Paulus dat David het over een andere dag gehad moet hebben in Psalm 95; en dat is de rust waarin God Zelf is ingegaan (vs. 4, 10).

Je begrijpt wel: als we deze redenering van Paulus kunnen volgen, zullen we het geestelijk onderwijs van zijn brief aan de Hebreeëen ons weer meer hebben eigen gemaakt.

Om hoofdstuk 4 te kunnen begrijpen, zullen we eerst terug moeten grijpen op het hoofdstuk dat eraan vooraf ging en feitelijk dus de hoofdstukken die Paulus ervoor geschreven had.

We zullen een antwoord moeten vinden op de vraag wat hij bedoelt met de rust. En waarom hamert hij zo op dat citaat uit Psalm 95? Wat is het belang van Psalm 95 in Hebreeëen? Tegen welke achtergrond moeten we de vermaningen van 4:1 en 4:11 lezen?

Zijn rust binnengaan

Hoofdstuk 4 bouwt verder op hoofdstuk 3. Dat kan je zien aan het woordje 'dan', *oun*. De vermaning in dit vers volgt dus uit wat Paulus hiervoor geschreven heeft. In het kort lezen we dit als volgt: 'Zij, wier lichamen in de woestijn gevallen zijn veertig jaar nadat zij uit Egypte waren uitgetrokken, zijn de rust niet binnengegaan. Laten wij er dan beducht voor zijn dat er iemand achterblijft en de rust ook niet ingaat.'

Het voorgaande gedeelte begint eigenlijk in 3:6. Dat zie je aan de woordjes 'als wij tenminste' en 'onwrikbaar vasthouden'.

‘Christus is getrouw over Zijn huis als Zoon. Zijn huis zijn wij, ALS WIJ TENMINSTE de vrijmoedigheid en roem van de hoop tot het einde toe ONWRIKBAAR VASTHOUDEN.’ (Heb. 3:6).

‘Want wij hebben deel aan Christus gekregen, ALS WIJ TENMINSTE het beginsel van de vaste grond van het geloof tot het einde toe ONWRIKBAAR VASTHOUDEN.’ (Heb. 3:14).

Deze twee verzen lopen parallel met elkaar. De verzen van dit gehele gedeelte blijken op deze manier met elkaar in balans te zijn, waardoor het ene vers het andere uitlegt.

Op de volgende bladzijde geef ik je de volledige structuur. Het loont de moeite om deze met je Bijbel ernaast te bestuderen en de overeenkomstige woorden, zinnetjes en gedachten te markeren.

Als je dit gedaan hebt zie je dat ik er twee verzen tussenuit heb gelaten; dat zijn de verzen 12 en 13. Dit is het vers dat dan wel parallel moet lopen met de vermaning als het onderwerp van deze studie in 4:1. Laten we kijken of dit kan kloppen.

‘Zie erop toe broeders dat er nooit in iemand van u een verdorven hart zal zijn, vol ongeloof om daardoor afvallig te worden van de levende God, maar vermaan elkaar elke dag, zolang het heden genoemd wordt, opdat niemand van verhard zal worden door de verleiding van de zonde.’ (Heb. 3:12, 13).

(lees verder op bladzijde 5)

- A 3:6 Christus is getrouw over Zijn huis als Zoon. Zijn huis zijn wij, als wij tenminste de vrijmoedigheid en de roem van de hoop tot het einde toe onwrikbaar vasthouden.
- B 3:7, 8 Heden, indien u Zijn stem hoort, verhard dan uw hart niet,
- C 3:8 zoals bij de verbittering, op de dag van de verzoeking in de woestijn,
- D 3:9 Daar hebben uw vaders Mij verzocht; zij hebben Mij op de proef gesteld en Mijn werken gezien, veertig jaren lang.
- E 3:10 Daarom ben Ik toornig geworden op dat geslacht en heb gesproken: Altijd dwalen zij met hun hart en zij hebben Mijn wegen niet gekend.
- F 3:11 Daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: Mijn rust zullen zij niet binnengaan.
- A 3:14 Want wij hebben deel aan Christus gekregen, als wij tenminste het beginsel van de vaste grond van het geloof tot het einde toe onwrikbaar vasthouden.
- B 3:15 Terwijl er wordt gezegd: Heden, als u Zijn stem hoort, verhard uw hart niet,
- C 3:15 zoals in de verbittering
- D 3:16, 17 Want hoewel sommigen die stem gehoord hadden, hebben zij Hem verbitterd, maar niet allen die onder leiding van Mozes uit Egypte waren uitgetrokken. Op wie is Hij veertig jaren lang vertoorn geweest?
- E 3:17 Was het niet op hen, wie gezondigd hadden, van wie de lichamen gevallen zijn in de woestijn?
- F 3:18 En aan wie heeft Hij gezworen dat zij Zijn rust niet zouden binnengaan, dan aan hen die ongehoorzaam geweest waren? Zo zien wij dat zij niet konden ingaan vanwege hun ongeloof.

‘Laten wij er dan beducht voor zijn dat iemand van u schijnt achtergebleven te zijn terwijl de belofte van in Zijn rust binnen te gaan nog van kracht is.’ (Heb. 4:1).

Zie je hoe 3:12, 13 en ook helemaal met elkaar overeen komen? De verzen 12 en 13 van hoofdstuk 3 leggen 4:1 uit en andersom.

Paulus waarschuwt de Hebreeën er duidelijk voor om niet in dezelfde fout te vervallen als een vorig geslacht. Hij vergelijkt toen en ‘heden’ met elkaar. Hieruit blijkt ook dat Paulus Hebreeën geschreven heeft op een crisismoment in de geschiedenis van Israël. Het volk of in elk geval een deel daarvan stond ook nu weer voor een keuze. Verder gaan of terugkeren?

Die keuze kom je ook duidelijk tegen in twee verzen, nl. 6:1 en 10:39.

‘Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten en DOORGAAN TOT DE VOLMAAKTHEID, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken, van de leer van de dopen, van de handoplegging, van de opstanding van de doden en van het eeuwig oordeel.’ (Heb 6:1).

De rust binnengaan is ‘doorgaan tot de volmaaktheid’.

‘Wij zijn niet degenen van degenen die zich onttrekken tot het verderf, maar van degenen die geloven tot behouding van de ziel.’ (Heb. 10:38).

Degenen die zich onttrekken tot het verderf zijn degenen in wie God geen behagen heeft gehad (zie vs. 38) en van wie de lichamen zijn gevallen in de woestijn om met de woorden van Hebréeën 3:17 te spreken.

Binnengaan of achterblijven en zich onttrekken? Dat lijkt ook in hoofdstuk 3 en 4 de grote tegenstelling te zijn. Paulus gebruikt daarvoor het voorbeeld van de generatie die wel uit Egypte is uitgetrokken, maar nooit Kanaän is binnengekomen. Ook Psalm 95 is hierbij voor hem van belang.

We zullen daarmee verder gaan in de volgende studie. Probeer eerst de structuur van hoofdstuk 3:6-4:1 helder te krijgen.